

Finansdepartementet

103 33 STOCKHOLM

30 augusti 2002

YTTRANDE

Dnr 6-8-02

Riksgäldskontorets rapport "Statens utlåning - En modell för ökad ekonomisk kontroll"

(Dnr Fi2002/962)

Konjunkturinstitutet har i princip ingenting att invända mot de förslag som lämnas i rapporten.

Bakgrund

Riksgäldskontorets (RGK:s) uppdrag var att lämna förslag till regeringen beträffande hur lån till näringslivet bör hanteras med avseende på registersystem, värdering av kreditrisk och ansvarsfördelning. RGK föreslår en omläggning av den statliga långivningen i enlighet med de principer och regler som tillämpas för den statliga garantigivningen, samt att RGK, Centrala studiestödsnämnden (CSN) och SIDA blir långivande myndigheter. Syftet är att lån ska behandlas som lån, inte som bidrag; att kostnader ska synas, inte döljas; samt att kostnader ska täckas, inte okontrollerat skjutas på framtiden.

Lån till näringslivet

Enligt RGK:s sammanställning har staten idag ca 170 miljarder kronor i utestående lån, varav studielån via CSN svarar för 145 miljarder och RGK:s utlåning till statliga bolag för 22 miljarder kronor. I RGK:s beräkning av utestående lån rensas för dolda bidrag och osäkra fordringar. Lån till statliga bolag berörs inte av förslagen i rapporten. I första genomförandet kommer även CSN:s utlåning att vara undantagen, vilket är rimligt om lagändringen ska träda i kraft 1 januari 2003. Å andra sidan ser förslaget därmed ut att beröra en relativt liten lånevolym, återstår "endast" 3 miljarder kronor.

RGK:s uppdrag berörde lån till näringslivet. Redovisningen av krediter till näringslivet via bolagiserade finansieringsinstitut berörs inte av förslagen. Det är svårt att få en helhetsbild av kreditriskerna om endast direkt givna lån redovisas.

Konjunkturinstitutet anser att rapportens förslag även på sikt ska gälla för CSN och att så stor del av statens utlåning som möjligt redovisas efter samma principer.

Lokalkännedom

RGK, CSN och SIDA föreslås bli långgivande myndigheter. Motiveringen är att enligt rapporten har flertalet av de myndigheter som idag ger ut statliga lån knapp eller ingen kunskap rörande riskvärdering och prissättning av kreditriskerna för utlåningen (s. 12). Samtidigt föreslås att RGK kan uppdra åt andra myndigheter att ställa ut och förvalta långivning. Det verkar ologiskt att en myndighet som anses ha förmågan att ställa ut lån inte bemyndigas att bedöma risken i det projekt som mottar lånet. Att decentralisera endast en del av ansvaret för kreditgivningen kan leda till ineffektiv resursallokering. Oklart i utredningen vem som ansvarar för kreditprövningen i sådana fall.

Konjunkturinstitutet anser att frågan om hur lokalkännedom och specialkompetens utnyttjas på bästa sätt bör utredas vidare samt att ansvarsfördelningen mellan långgivande myndighet och uppdragsmyndighet bör förtydligas.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Ingemar Hansson efter föredragning av Tomas Forsfält.

Ingemar Hansson

Tomas Forsfält